

Strasbūras, 2018 04 17
SWD(2018) 115 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

**kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo
tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo
persekiojimo už jas tikslams ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR**

{COM(2018) 213 final} - {SWD(2018) 114 final}

Santraukos lentelė
Poveikio vertinimas dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslams.
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama?
Nusikalstamos grupės ir teroristai veikia skirtingose valstybėse narėse, o jų turtas, įskaitant banko sąskaitas, paprastai yra įvairiose ES arba ne ES šalyse. Jų finansinė veikla gali palikti informacijos pėdsakų kitose valstybėse narėse, kurie gali būti labai svarbūs tyrėjams. Kai nėra galimybių gauti finansinės informacijos ir banko sąskaitų informacijos arba tokios galimybės suteikiamos pavėluotai, sudėtinga nustatyti su nusikalstama veika susijusius finansinius srautus. Pajamos iš nusikaltimų gali likti nenustatytos arba jų negalima įšaldyti. Be to, finansinės žvalgybos padaliniai (FŽP) kyla kliūčių tarpusavyje bendradarbiaujant, taip pat bandant gauti teisėsaugos informacijos, kurios jiems reikia savo užduotims atlikti pagal Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą ES(2015) 849.
Ko siekiama šia iniciatyva?
Šia iniciatyva siekiama padidinti saugumą ES valstybėse narėse ir visoje ES suteikiant geresnes galimybes kompetentingoms institucijoms ir įstaigoms, atsakingoms už sunkių formų nusikaltimų prevenciją, tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už juos, gauti finansinės informacijos, įskaitant banko sąskaitų informaciją, ir taip sustiprinti jų gebėjimą atlikti finansinius tyrimus ir analizę bei pagerinti jų bendradarbiavimą. Be to, šia iniciatyva siekiama sustiprinti FŽP gebėjimą atlikti užduotis pagal Ketvirtąją kovos su pinigų plovimu direktyvą.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?
ES veiksmams būtų užtikrintas suderintas požiūris ir sudarytos lengvesnės sąlygos kompetentingoms institucijoms ir įstaigoms gauti finansinę informaciją kovos su sunkiais nusikaltimais tikslams, taip pat sustiprinti FŽP gebėjimai kovoti su pinigų plovimu, susijusiais pirminiais nusikaltimais ir teroristų finansavimu. Atsižvelgiant į šių nusikaltimų tarpvalstybinį pobūdį ir dėl to atsiradusį kompetentingų institucijų poreikį greičiau gauti analizėms bei tyrimams reikalingos informacijos ir veiksmingiau bei efektyviau bendradarbiauti nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, būtina imtis ES lygmens veiksmų, kad institucijoms būtų paprasčiau sklandžiai bendradarbiauti, gauti svarbios informacijos ir ją keistis.
B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?

Apsvarstyta **su teisėkūra nesusijusi politikos galimybė „O“ ir 13 su teisėkūra susijusių politikos galimybių**. Jos suskirstytos į šias grupes:

- **A grupė. „KODĖL“** kompetentingos institucijos turėtų turėti prieigą prie finansinės informacijos arba ja keistis?

A.1 GALIMYBĖ: susijusi tik su pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo prevencija ir kova su tuo.

A.2 GALIMYBĖ: susijusi tik su SESV 83 straipsnio 1 dalyje nustatytais „euronusikaltimais“.

A.3 GALIMYBĖ: susijusi tik su Europolo reglamento I priede nustatytų formų nusikaltimais.

- **B grupė. „KAIP“** valdžios institucijos turėtų turėti prieigą prie finansinės informacijos ir ja keistis?

B.1 GALIMYBĖ: suteikti kompetentingoms institucijoms prieigą prie nacionalinių centralizuotų banko sąskaitų registrų pagal 1) **B.1 galimybės a variantą:** tiesioginę prieigą arba 2) **B.1 galimybės b variantą:** netiesioginę prieigą.

B.2 GALIMYBĖ: suteikti kompetentingoms institucijoms prieigą prie visos kitos finansinės informacijos pagal 1)

B.2 galimybės a variantą: tiesioginę prieigą arba 2) **B.2 galimybės b variantą:** per FŽP.

B.3 GALIMYBĖ: suteikti priemones finansinės žvalgybos padaliniais tarpusavyje keisti informaciją ir jiems leisti susipažinti su informacija, kurią turi kompetentingos institucijos, ir ja keisti pagal 1) **B.3 galimybės a variantą:** tiesioginis FŽP tarpusavio bendradarbiavimas arba 2) **B.3 galimybės b variantą:** centrinio FŽP įsteigimas.

- **C grupė. „KAS“?** Kurioms valdžios institucijoms taikomos sąlygos?

C.1 GALIMYBĖ: valdžios institucijoms, atsakingoms už nusikalstamų veikų prevenciją, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas.

C.2 GALIMYBĖ: pagal C.1 galimybę išvardytoms valdžios institucijoms ir 1) **C.2 galimybės a variantas:** turto susigrąžinimo tarnyboms, 2) **C.2 galimybės b variantas:** Europolui, 3) **C.2 galimybės c variantas:** Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF).

Kiek tai susiję su **kompetentingų institucijų prieiga prie informacijos, laikomos banko sąskaitų registruose, tinkamiausia politikos galimybė** yra **A.3, B.1.a, C.2.a ir C.2.b.** galimybių derinys.

Kiek tai susiję su **kompetentingų institucijų prieiga prie papildomos finansinės informacijos, tinkamiausia politikos galimybė** yra **A.3, B.2.b ir C.2.b.** galimybių derinys.

Siekiant pašalinti **tarpvalstybinio FŽP bendradarbiavimo kliūtis ir FŽP kylančius sunkumus bendradarbiaujant su vietos teisėsaugos agentūromis partnerėmis**, tinkamiausia politikos galimybė yra **A.1, B.2.b, B.3.a ir C.2.b.** galimybių derinys.

Kas palaiko tinkamiausią galimybę?

Suinteresuotieji subjektai sutiko, kad dėl prieigos prie centralizuotų banko sąskaitų registrų padidėtų teisėsaugos tyrimų veiksmingumas ir būtų išvengta su netiksliniais prašymais bankams susijusių išlaidų ir administracinės naštos. Dauguma viešose konsultacijose dalyvavusių respondentų sutiko suteikti prieigą kompetentingoms institucijoms, įskaitant turto susigrąžinimo tarnybas. Valstybės narės sutinka supaprastinti FŽP tarpusavio bendradarbiavimą ir FŽP bei kompetentingų institucijų keitimąsi informacija. Neseniai atlikto „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis, 92 proc. respondentų pritarė tam, kad nacionalinės institucijos turėtų dalytis informacija su kitų ES valstybių narių institucijomis, kad būtų geriau užkertamas kelias nusikalstamumui ir terorizmui ir su jais kovojama.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Tikimasi, kad pasirinkus tinkamiausią galimybę bus suteikta geresnių saugumo didinimo ir kovos su nusikalstamumu ES priemonių. Taip būtų užtikrinta greitesnė prieiga prie aiškiai apibrėžtos finansinės informacijos ir veiksmingesnis bei efektyvesnis FŽP ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimas. Kompetentingos institucijos, įskaitant turto susigrąžinimo tarnybas ir Europolą, turėtų daugiau galimybių greitai gauti pagrindinę finansinę informaciją, kuri yra labai svarbi finansiniams tyrimams. Pasirinkus tinkamiausią galimybę taip pat iš esmės padidėtų FŽP gebėjimas atlikti finansinę analizę siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui. Dėl tinkamiausios galimybės padidėtų išlaidos ir administracinė našta, susijusi su netikslinių bendrųjų prašymų teikimu ir atsakymu į juos.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Vienkartinės tinkamiausios galimybės, kuria suteikiama tiesioginė prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registrų ir duomenų paieškos sistemų, įgyvendinimo išlaidos turėtų būti apie 5 000–30 000 EUR (jas reikia padauginti iš institucijų, kurios bus prijungtos prie centralizuotų banko sąskaitų registrų ir duomenų paieškos sistemų, skaičiaus). FŽP prieigos prie finansinės informacijos išlaidas iš esmės padengs patys FŽP.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?
Papildomų bankų sektoriaus išlaidų nenumatyta. Priešingai, dėl šios iniciatyvos bankai sutaupytų daug lėšų, nes jiems nereikėtų tvarkyti iš kompetentingų institucijų gaunamų bendrųjų prašymų ir į juos atsakyti. Jokio konkretaus poveikio MVĮ ir labai mažoms įmonėms nenumatoma.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?
Tiesioginės prieigos prie centralizuotų banko sąskaitų registų ir duomenų paieškos sistemų ir prieigos prie finansinės informacijos per FŽP įdiegimo išlaidos turės poveikio nacionaliniams biudžetams ir administravimo institucijoms. Tačiau šios išlaidos turėtų būti kompensuotos sumažinus esamas kompetentingų institucijų administracines ir finansines išlaidas, taip pat sutaupius išlaidų dėl veiksmingesnio FŽP ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimo.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis?
Siūlomos priemonės turėtų poveikį pagrindinėms teisėms. Teisė į asmens duomenų apsaugą būtų veikiamą minimaliai, nes prieiga būtų ribota ir skirta tik atitinkamoms institucijoms, taip užtikrinant proporcingumą. Bus suteikta tiesioginė prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registų ir duomenų paieškos sistemų, nes juose laikoma ribota informacija. Kitos informacijos bus galima gauti per FŽP. Tinkamiausiomis galimybėmis neviršijama to, kas būtina tikslams pasiekti, ir jos laikomos mažiausiai intervencinėmis Sąjungos lygmens teisėkūros priemonėmis, atitinkančiomis Teisingumo Teismo nustatytus reikalavimus. Būsimuoju teisiniu pasiūlymu nebūtų daromas poveikis jokioms nacionalinėje teisėje nustatytoms procedūrinėms garantijoms ir juo būtų nustatytos griežtos apsaugos priemonės ir dar labiau sumažintas bet koks neigiamas poveikis pagrindinėms teisėms.
D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus persvarstoma?
Komisija stebės, ar siūlomos teisėkūros priemonės veiksmingai įgyvendinamos, ir remdamasi konsultacijomis su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais įvertins jų rezultatus pagal nustatytus tikslus ir problemas, kurios turėtų būti sprendžiamos per trejus metus nuo siūlomų priemonių priėmimo.